

EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA klasa VIII – wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

ROZDZIAŁ I. BEZPIECZEŃSTWO PAŃSTWA				
Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
–definiuje bezpieczeństwo –wymienia rodzaje bezpieczeństwa –wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa we współczesnym świecie	–wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa	–wymienia podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo kraju i jego obywateli –opisuje geopolityczne położenie Polski –wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO)	–definiuje pojęcia ochrony i obrony narodowej –omawia historyczną ewolucję modelu bezpieczeństwa Polski –omawia wybrane aspekty tego położenia dla bezpieczeństwa narodowego	–opisuje rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski
ROZDZIAŁ II. POSTĘPOWANIE W SYTUACJACH ZAGROŻEŃ				
Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
–wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń	–wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom –wymienia podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania	–wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce	–dokonuje podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia	–omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom
–wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze –rozróżnia sygnały alarmowe	–wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych	–opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego –wymienia sposoby przeciwdziałania panice	–omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów	–charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania

–wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie	–rozróżnia rodzaje i stopnie ewakuacji –opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku –rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne –zna szkolną instrukcję ewakuacji	–omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych	–opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych	
–wymienia główne przyczyny pożarów –opisuje zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru	–wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonącą na człowieku	–rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej	–omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole	–opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego
–wymienia główne przyczyny powodzi –wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi	–opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych	–planuje niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji kryzysowej	–uzasadnia bezwzględny nakaz stosowania się do poleceń służb ratowniczych i sanitarnych w czasie powodzi	–wymienia zadania państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej
–wymienia pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka	–wymienia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz	–wymienia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur	–omawia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz	- omawia praktyczne sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur

–wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych	–omawia podstawowe zasady postępowania ratownika w miejscu zdarzenia (wypadek komunikacyjny)	–omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanym, ratownikowi, osobom postronnym i w miejscu zdarzenia	–opisuje zagrożenia towarzyszące tym wypadkom	–opisuje zasady kodowania informacji na tablicach ADR
–wymienia czynności, które należy wykonać, aby ocenić sytuację na miejscu zdarzenia, i stosuje tę wiedzę w praktyce		–opisuje zasady zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych		
	–opisuje zasady zachowania się na wypadek: · strzelaniny · znalezienia się w sytuacji zakładniczej · ataku bombowego · ataku gazowego · otrzymania podejrzaney przesyłki	–rozumie konieczność powiadamiania służb porządkowych (policji, straży miejskiej) o podejrzenie zachowujących się osobach lub podejrzanych przedmiotach zauważonych w miejscach publicznych	–omawia genezę i formy współczesnych aktów terroru	

ROZDZIAŁ III. PODSTAWY PIERWSZEJ POMOCY

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
–wyjaśnia termin „pierwsza pomoc” –określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym	–wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego”	–wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy	–opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu	–wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu

			zdrowia lub zagrożenia życia	podstawowych funkcji życiowych
–podaje numery alarmowe	–wymienia czynności, które na miejscu zdarzenia należy podjąć w trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika, poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób –wskazuje sposób zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym	–demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych –poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc fachową	–opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych	–podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu pierwszej pomocy
–wyjaśnia pojęcie „nagle zatrzymanie krążenia” –opisuje ogniwa łańcucha przeżycia –ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku	–ocenia stan świadomości poszkodowanego –wymienia objawy utraty przytomności –ocenia stan poszkodowanego wg schematu ABC	–udrażnia drogi oddechowe (rękoczynem czoło–żuchwa) –sprawdza, czy poszkodowany oddycha –zapewnia poszkodowanemu ochronę termiczną –umiejętnie stosuje folię NRC –wymienia główne przyczyny omdlenia –charakteryzuje objawy zwiastujące omdlenie –udziela pierwszej pomocy w przypadku omdlenia	–układa poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego, w pozycji bezpiecznej	–wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej –wyjaśnia, kiedy można zastosować odwrócony schemat CAB
–definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowo oddechowa” –wylicza przedmioty wchodzące w skład apteczki pierwszej pomocy:	–stosuje środki ochrony osobistej podczas wykonywania RKO –omawia przeznaczenie i podstawowe typy apteczek pierwszej pomocy omawia	–opisuje znaczenie RKO w akcji ratowniczej –wykonuje pełen cykl RKO na manekinie dorosłego i niemowlęcia (samodzielnie i w parze)	–omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci –wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO	–opisuje działanie i obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego –przedstawia zalety

· samochodowej · turystycznej domowej –omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: –zatrucia –tonięcia –porażenia prądem	objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: –zawału serca –udar mózgu –napadu padaczkowego –ciała obcego w oku	- omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia	na wysokim poziomie skuteczności –opisuje zasady doboru i przechowywania składników apteczki pierwszej pomocy, –proponuje improwizowane środki opatrunkowe, zależnie od rodzaju zranienia -omawia objawy oraz sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: -ukąszenia, użądlenia - wykonuje na manekinie rękoczyn ratunkowe w przypadku zadławienia - wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci	zastosowania AED w akcji ratowniczej omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa ratownika w wymienionych wypadkach
---	--	---	--	---

ROZDZIAŁ IV KSZTAŁCENIE POSTAW OBRONNYCH

–wyznacza kierunki stron świata przy pomocy GPS	–określa przybliżoną odległość przebytej drogi na podstawie parokroków lub upływającego czasu marszu – umie zorientować mapę i wskazać na niej własne miejsce stania	– wyznacza kierunki stron świata przy pomocy kompasu/ busoli – umie zaplanować i obliczyć drogę marszu (czas, odległość)	–orientuje się w terenie według: położenia Słońca, Gwiazdy Polarnej, charakterystycznych przedmiotów terenowych (natura/ budowle)	–umie zaplanować i obliczyć drogę marszu (czas, odległość)
–wyjaśnia znaczenie pojęcia cyberbezpieczeństwa	–proponuje efektywne sposoby zapobiegania atakom na cyberbezpieczeństwo i minimalizacji ich skutków	–wymienia główne zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa –opisuje przykłady ataków na cyberbezpieczeństwo	–opisuje miejsce cyberbezpieczeństwa w systemie bezpieczeństwa państwa	–opisuje zadania Wojsk Obrony Cyberprzestrzeni
–wyjaśnia zasady efektywnego posługiwania się bronią strzelecką - zasada BLOS (broń/ lufa/ otoczenie/ spust)	–identyfikuje podstawowe części składowe broni: • krótkiej – pistolet/ rewolwer • długiej - karabin • śrutowej – strzelba –opisuje ułożenie ciała w podstawowych postawach strzeleckich (zależnie od dyscypliny i konkurencji)	–opisuje zasady zgrywania podstawowych rodzajów przyrządów celowniczych (otwarte, zamknięte, optyczne)	–wylicza zasady bezpiecznego posługiwania się bronią strzelecką (odpięcie magazynka, brak kontaktu ze spustem, przeładowanie, lufa skierowana w bezpieczne miejsce, strzał kontrolny, wskaźnik bezpieczeństwa, pudełko – futerał transportowy lub kabura)	–prawidłowo składa się do strzału, reguluje oddech i ściąga język spustowy

Uwagi dotyczące oceniania na każdym poziomie wymagań: - aby uzyskać kolejną, wyższą ocenę, uczeń musi opanować zasób wiedzy i umiejętności z poprzedniego poziomu - uczeń jest zobowiązany doskonalić umiejętność pierwszej pomocy przedmedycznej Kryteria oceniania zostały opracowane na podstawie programu nauczania edukacji dla bezpieczeństwa Nowa Era autora Jarosława Słomy